

NA ÚVOD

Milí čtenáři, konečně je tu pravé léto – letní akce, letní nálada, letní prázdniny – vše se děje v plném proudu. Opět se budeme potkávat na příjemných místech. V knihovně, v muzeu, na zahrádkách, můžeme se sejít u dobrého jídla a pití na otevřených terasách. Zajdeme si do kina nebo do divadla. I letní scéna se ráda pochlubí pestrým programem.

Město Humpolec v červnu slavnostně otevřelo nové centrum spolkového a společenského života – Mikádo – a to na Havlíčkově náměstí. V muzeu běží zajímavé akce a zrovna tak i v Knihovně Jiřiny Zábranové. Pokud máte rádi záhady, zkuste se třeba vydat za hlavolamem z deníku Jana Tleskače. Nezapomeňte na zápisník, který budete potřebovat a vyzvednout si jej můžete buď v knihovně nebo v informačním středisku. A pozor! Divadelní soubor Jindřicha Honzla vás srdečně zve do zahrady muzea na francouzskou situační komedii s názvem Oskar, a to v pondělí 12. 7. 2021 v 19:00.

V rubrice Rok osobností v červenci vzpomeneme hudebníka, výtvarného umělce a grafika Petra Hracha. V našem městě a nejen tady se zasloužil o mnohé.

Vážení čtenáři, první polovina roku je za námi. Byla to nepochybně zatěžkávací zkouška, kterou jsme museli zvládnout každý po svém. A teď už hurá zpátky k normalitě všedních dní, dveře se nám opět otevřely a my jimi můžeme procházet sem a tam, beze strachu. Slyšíte to! To je zvuk našeho města. Humpolec žije!

Přeji vám uvolněné, pohodové léto.

Zuzana Holčíková

OBSAH

Senioři

Základní organizace Humpolec 2-4

Čtení ke kávě 5

Spisovatelka, na slovíčko..... 6,7

Pozvánka do knihovny 8

Literární soutěž 9

Exponát měsíce.....10

Rok osobnosti:

Petr Hrach..... 11

Ohlédnutí do historie:

Střípky z dějin Humpolecka 12,13

Co se psalo v Zálesí před 90 lety..... 13,14

Z humpoleckého průvodce historií.... 15-17

Divoké lahůdky přírody.....18,19

Společenské a kulturní dění:

Humpolecké léto 20,21

Hrajeme si v Humpolci..... 22,23

Oskar – divadelní scéna 24

Letní kino aneb Letňák v zahradě 25

Kino Humpolec – program 26,27

Aktuálně:

Hejtman pro Vysočinu28

Skautské středisko Orlik..... 28-30

Sport:

Stolní tenis..... 30,31

Z rodinné a společenské kroniky..... 31

ZÁLESÍ – humpolecký zpravodaj na měsíc červenec 2021

ročník 58, vydalo Městské kulturní a informační

středisko v Humpolci, Havlíčkově náměstí 91.

Redaktorka: Zuzana Holčíková

Redakční rada: Marcela Kubičková, Zuzana

Holčíková, Mgr. Aneta Slavíková, Ludmila

Trnková, Dagmar Kluchová, Linda Sýkorová

Sazba: Michal Novák

Kontakt: e-mail: zalesi@infohumpolec.cz,

tel: 607 782 415

Červencové vydání měsíčníku Zálesí vychází

1. července 2021.

Uzávěrka materiálů pro srpnové vydání je 15. července 2021.

Nevyžádané rukopisy se nevracejí, za obsahovou

správnost příspěvků ručí autoři a za uskutečnění

plánovaných programů ručí pořadatelé. Názory

v uváděných příspěvcích se nemusí shodovat

s názory redakce. Měsíčník vychází nákladem

600 kusů pod registračním číslem Okresního

úřadu v Pelhřimově MK ČRE11389.

Tisk: MHA, s.r.o., Školní 511, Humpolec.

Cena výtisku: 20 Kč.

SENIORI SENIORŮM – ABY ČLOVĚK NEBYL SÁM

Senioři České republiky, z.s., Základní organizace Humpolec vznikla za účelem ochrany oprávněných potřeb seniorů bez rozdílu národnostní příslušnosti, rasy, politického názoru nebo náboženského vyznání. Každé konání i celý průběh jejich činností se nese v duchu základní myšlenky – bavit se, cestovat, poznávat, setkávat se, tedy – nebýt sám, ale být spolu.

Občanské sdružení pod názvem *Svaz důchodců* vznikl v roce 1990 v Praze. Zakládání těchto spolku se rozšířilo napříč celou republikou. Ani Humpolec nezůstal pozadu. Již na podzim roku 1990 se konala ustavující schůze a zvolený výbor pomalými krůčky dotvářel a rozvíjel svou činnost. Na konci roku 1998 mělo občanské sdružení v Humpolci již 589 řádných členů. Byl také založen Krajský výbor důchodců, jehož úkolem bylo spojovat všechna občanská sdružení důchodců z našeho kraje. Sdružení pracovalo a pracuje i dnes dle jasných a pevných stanov České republiky: taková sdružení se zaměřují na volnočasové aktivity v oblastech společenského a kulturního vyžití, ale také na osvětové, ozdravné, zájezdové a sportovní účasti a s tím spojené zážitky zahrnující činnost těchto spolků. V roce 2017 byl na celorepublikovém sjezdu v Praze Svaz důchodců zapsán a přejmenován na – *Senioři České republiky, z.s.* – a my jsme jeho *Základní organizace Humpolec*. Práce ve výboru je mnohdy časově i organizačně náročná, proto zde

spolupracuje, a bylo zvoleno na poslední schůzi v roce 2017, 10 šikovných, pečlivých členů, spolu s třemi členkami revizní a kontrolní komise, kteří jsou oddaní a velmi dobře rozumí naší práci i poslání. Snažíme se naplnit očekávání svá, ale hlavně těch, kteří přijdou mezi nás, abychom tak ukázali na smysl práce a úsilí, jež do toho všichni společně vnášíme. Stabilita a funkčnost naší organizace závisí stejně tak jako každá jiná na lidech. Pomáháme si, jsme si navzájem oporou, a tak dokážeme měnit všední dny v nevšední.

Na cestách a za kulturou

Vydáváme se na cesty. Podnikáme jednodenní, ale i týdenní výlety do zahraničí. Navštívili jsme například Rakousko, Polsko nebo Německo. Doma je však nejkrásněji. Naše země nám umožňuje cestovat a navštívit toliko míst, na která se rádi vracíme a zároveň objevujeme nová a nová. Zajímáme se o moderní svět, ale nejvíc nás samozřejmě pokaždé uchvátí historie a kulturní památky. Každý si dokáže najít svůj zájem a oblast, která je nám nakonec blízka všem.

Zážitky, humor, zpěv na cestách a úsměvy ve tvářích jsou nám největší odměnou i odpovídá.

Rádi také zamíříme za kulturou. Divadlo, film, balet, muzikál. Zavítali jsme jak do Prahy, tak i do Brna. Vždy jsme se snažili o rozmanitost a širší možnosti výběru, tak aby si každý mohl vybrat a najít si takovou oblast kulturního a společenského dění, která se mu líbí a kde se cítí dobře.

I v letošním roce bychom rádi navštívili Sezimovo Ústí za účelem rekondičního pobytu v hotelu Mas. Snad nám to situace po roce s epidemií znovu umožní.

Naše sdružení spolupracuje s městskou knihovnou, kde si povídáme, procvičujeme paměť a na Gymnáziu dr. A. Hrdličky v Humpolci chodíme na přednášky s příznačným názvem i obsahem – Škola pro každý věk. V roce 2019 také proběhla Letní škola seniorů Kraje Vysočina.

My nelenošíme

Pořádáme vlastní výstavu s názvem – *Ani my nezahálíme* – kde se prezentujeme výrobky z našich dílen. Vyšíváme, pleteme, šijeme, dekorujeme.

Začali jsme také spolupracovat s vedením kina v Humpolci, avšak těžká doba covidová tento náš nový krok na čas zastavila. Rádi se setkáváme při hudbě a tanci. Velmi oblíbené byly *odpolední čaje*. Založili jsme také taneční skupinu seniorek s názvem: *Prima ženský*. A snažíme se pravidelně docházet na jógu. Někteří z nás si chodí na zimní stadion dokonce zabruslit. Na stadionu u sokolovny každoročně probíhají sportovní dny.

Mezi seniory mívají dobrý ohlas. Nejde nám o výkony, ale o účast, a ta je hojná. Běháme, házíme, střílíme z luku, jezdíme na koloběžkách. Cílíme na sebe, vzájemně se povzbuzujeme. Naše úspěchy nejsou o jednotlivcích, ale všech, kdo se zúčastní. Úspěch jednoho člena je hned úspěchem celé skupiny. Umíme se radovat a být na sebe zároveň hrdí. Dvě členky našeho spolku jsou součástí osmičlenného družstva Kraje Vysočina, které se pravidelně účastní Mezinárodních sportovních her seniorů, a v roce 2019 jsme si přivezli z Českých Budějovic bronzovou medaili ve střílbě na malou branku. Hry se konají za spolupráce s TJ Jiskra a vedením Gymnázia dr. A. Hrdličky.

Babička roku

V Jihlavě se konal v roce 2019 první ročník krajské volby – *Babička roku*. A naše vážená členka a samozřejmě také babička Jana Reichertová se stala vítězkou. Byla proto nominována do celostátní soutěže v Olomouci.

Rok 2020/2021

Rok 2020 byl pro nás smutným rokem. Epidemiologická situace ohrožovala nás seniory vůbec nejvíc. Byli jsme proto opatrní, zodpovědní, činnost našeho spolku se na několik dlouhých měsíců zcela zastavila. V současné době evidujeme 438 členů z Humpolce a jeho okolí, bohužel i několik našich členů podleгло této těžké nemoci. Program plánovaných akcí sestavujeme třikrát do roka. Dvě informační skříňky umístěné na viditelných místech v Humpolci umožňují nejen našim členům sledovat aktuální dění kolem programu sdružení. Nebo naši spolehliví pracovníci roznášejí program přímo do schránek. Zasíláme také blahopřání k významným životním jubileím nebo smuteční kondolence pozůstalým. Ctíme a vážíme si práce a spolupráce každého, kdo s námi tvořil

a nadále tvoří silné zázemí a smysluplné poslání našeho sdružení. „Věřím, že se i v budoucnu najdou další obětaví lidé, kteří naše sdružení povedou dál a budou v práci rádi pokračovat. Věřte mi, je to krásná práce,“ říká předsedkyně Jaroslava Šenkýřová.

Zuzana Holčíková

Seniorské sportovní dopoledne

V rámci pořádání letních akcí, společně nazvaných *Humpolecké léto*, uspořádalo SVČ ve svých venkovních prostorách dne 11. 6. 2021 od 9,00 do 12,00 hodin sportovní rekreační dopoledne pro seniory. Za příjemného slunečního počasí se po deváté hodině sešla první skupinka místních seniorek i seniorek z ASTRY, aby poměřily své síly na několika stanovištích, kterými byly minigolf, discgolf, stolní tenis i zábavná jízda na motokárách. K seniorkám se přidali i někteří prarodiče se svými vnoučaty. Pro děti byl připraven skákací hrad i další atrakce. Velmi milým překvapením bylo občerstvení, a to v podobě kávy, výborných ještě teplých palačinek i chutných kuřecích řízečků, které pro seniory připravila Jitka Krejčí. Po celé dopoledne se přítomným seniorům věnovala Jitka Zabloudilová, která v závěru předala všem perníkové medaile,

napečené a ozdobené Kateřinou Pokornou. Za příjemné aktivně strávené dopoledne patří všem ženám ze SVČ, které se na této akci podílely, velké poděkování.

Jana Reichertová

KATEŘINA PANTOVIČ – KDO SE POSTARÁ O ANNU

„...Asi jsem už mrtvá, svoje tělo vůbec necítím. Je to trochu jako spánek a trochu jako plavání. Trochu veselý a trochu smutný. Trochu konec a trochu začátek, Čekám, kdy barvy začnou blednout, život zhasne a zatahne se za ním opona. Bude mít závěrečný titulky? Jenže barvy najednou dostávají konkrétní obrysy. Ty temně fialový šmouhy vypadají jako malý ryby. Vidím to teď docela jasně. Jsem trochu zmatená, vlastně jsem si posmrtný život nijak moc nepředstavovala, ale tohle vypadá spíš jako spořič obrazovky než jako moje smrt. Hýbnu ploutví a chci se podívat na druhou stranu. Hýbnu ploutví? Mám ploutev?! Mám ploutev a vím, jak s ní hýbat! Prosím tě, uklidni se, Olivo. Spolykala jsi čtyři platíčka stílnoxu, to je jasný, že se ti teď chvíli budou zdát divný sny, pak se objeví to černo, prázdno, nic. A opravdicky umřeš. Uklidňuju se, ale pořád trochu rozrušeně otevírám žábry.“

(Kateřina Pantovič, str. 10)

Hlavní hrdinkou tohoto originálního, skvěle vypointovaného příběhu je mladá malířka Olivie. Ta se po pečlivě naplánované sebevraždě nečekané reinkarnuje do akvarijní rybičky Anny a místo vytouženého klidu, kvůli kterému sebevraždu v podstatě spáchala, začíná její „putování“ po českých domácnostech. Jako první se Anna „ujme“ smutná holčička Lotta, která prožívá ne právě šťastné dětství se svojí většinou opilou a nevlídnou matkou. Následně se setkává s nádražním

hlídačem Bohušem a nějaký čas pak pobývá i s jeho rodinou. Odtud se dostává do krátkodobé péče Máši, důchodkyně s jasnozřivými schopnostmi. Po Máščině náhlé smrti je jejím dalším zastavením „dva plus jedna“ Mášiniých sousedů, homosexuálního páru Jirky a Tomáše. Ti se usilovně snaží adoptovat dítě, což pochopitelně přináší celou řadu komplikací a Jirka se tak stává klientem psychoterapeuta Adama Drábka, jehož postava prochází celým dějem stejně jako Anna / Olivie. Pomyslný kruh se pak uzavírá „setkáním“ rybičky Anny s Adamem, který nemá ani tušení, že má v akváriu svoji bývalou klientku Olivii, které, jak dlouhou dobu, do vypátrání celé pravdy, doufal, úspěšně „rozmluvil“ její sebevražedné úmysly. Na to, že kniha je poměrně útlá, odehrává se na jejich stránkách řada dobře rozepsaných příběhů. Rybička Anna je přítomna důležitým momentům v životě jejich aktérů, které komentuje s jistou dávkou sarkasmu, ale především empatie. Kniha je až do konce velmi čtivá, a i když chvílemi čtenář může předpokládat jak situace dopadne, udržuje jej autorka v napětí až do konce. Vtipné dialogy, ironický černý humor to vše zaručuje skvělý čtenářský zážitek. A nám tak nezbývá než se těšit na další knihu této nadané spisovatelky.

Hana Bělohradská,

Knihovna Jiřiny Zábradové

(Literatura: Pantovič, Kateřina: Kdo se postará o Annu; Motto Praha, 2020; ISBN 978-80-267-1779-9)

MEDAILONEK AUTORKY

Alžběta Bublanová se narodila 8. 4. 1984 v Brně. Maturitní zkoušku složila na Gymnáziu v Tišnově, poté vystudovala Literární akademii Josefa Škvoreckého v Praze.

Počátky její tvorby se dívají po každodennosti obyčejného člověka spolu s jeho „malými problémy“. Později, ve své zralejší literární tvorbě, se zaměřuje na složitost vztahů, ať už mileneckých či mezigeneračních.

V roce 2012 debutovala sbírkou povídek **Čtyři stěny**, za níž získala Cenu Karla Hynka Máchy. V následujících letech jí vyšly knihy **V Tichu** (2016), **Odras ode dna** (2017), **Barák** (2019) a **Ti, kterým se narodíš** (2020). V letošním roce chystá vydat knihu, čerpající námět ze svého blogu, s názvem – **Život s panickou atakou**. Předpokládáný termín vydání se plánuje na září.

Věnuje se také redaktorské práci.

Pracovala jako redaktorka v tiskové agentuře Mediafax, má praxi v tištěném časopisu Bio Revue a v magazínu L´amour. Přispívala do internetového časopisu Femina, nekultura.cz a e-kultura.cz.

Pořádala kurzy tvůrčího psaní v rámci projektu Centrum pro kulturní a sociální studie.

V současnosti se spolu s Andreou Selzerovou věnuje projektu „**Kurzy z obyváku**“, kde učí tvůrčí psaní. Vyučuje online i naživo. Přes tři roky vydává lokální časopis o pražském náměstí Jiřího z Poděbrad tzv. „**Náměsíčník**“.

kurzyzobывaku.cz
alzbetabublanova.cz

ROZHOVOR

Alžběto, řekla byste našim čtenářům, kdy přesně se stala klávesnice tím hlavním těžištěm na vaší dráze spisovatele?

Někdy v dospívání, kdy jsem napsala první povídky, od té doby píšu a tvořím. Byly to právě krátké příběhy, které odstartovaly mou literární dráhu, a i když nyní píšu delší texty, k povídkám se ráda vracím. Tvořit příběhy jsem chtěla vždy, i když pravda je, že původně jsem snila o filmařině, ale osud mě zavedl na jinou cestu. Film zbožňuji, a někdy lituji, že mi to nevyšlo, ale pak si vzpomenu, že tam kde jsem, jsem určitě správně.

Jste spisovatelka, redaktorka a lektorka psaní. Dnes už k Vám neodmyslitelně patří vaše „Kurz z obýváku“. Co podle Vás nesmí chybět a co naopak může postrádat současný moderní autor?

Tak hlavně nadšení, protože vydělávat si psaním je pro většinu nemožné. A pak také ochota na sobě pracovat, přijímat kritiku pozitivně, to znamená nehrotit se z ní, ale brát to jako odrazový můstek. Ještě bych přidala odvalu a schopnost zapracovat na marketingu, protože o tom to z velké části dnes je, musíte to umět prodat. A co může postrádat? Tak to netuším, hodně to bude záležet na tom, jaký žánr autor píše, co od psaní očekává a co může nabídnout navíc.

Co je vašim vlastním hnacím motorem pro to, abyste si sedla za stůl a napsala první větu a vznikl tak další rukopis v podobě povídky či románu?

To je dobrá otázka, protože já takhle opravdu funguji od první věty. Napadne mě první věta a vůbec nevím, jestli povede k celému textu. Text může skončit i třeba po prvním odstavci nebo je z něj nakonec román. Hnacím motor mám někde uvnitř, potřebu to nějak pojmenovat, dát svým myšlenkám obraz, který vidím, literární podobu.

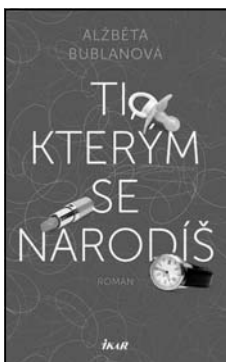
Alžběto, jak se podle Vás neztratit v dnešním světě spisovatelů a vedle sílící konkurence dokázat uspět? Určitá satisfakce je jistě za slouženou odměnou...

Důležité je najít si své místo, pak se člověk tolik neztrácí. Nebát se vystoupit z řady, být jiný. Je jasné, že je těžké v dnešní době, kdy píše opravdu hodně lidí, uspět, být vidět. Ale autor

si může budovat své místo přece kdekoli. Řeknu to jinak, jsou typy lidí, kteří vůbec neví, kdo je například Patrik Hartl, ale znají Petru Hůlovou, a naopak. Pořád můžeme najít své čtenáře. Možná o nás hned nenapišou v mainstreamovém časopise, můžeme tedy zvolit nějakou jinou alternativu, třeba oslovit knihovny a uspořádat zde veřejná čtení atp.

A co je pro Vás tou největší odměnou?

Když vím, že se mé knihy líbí, že se dobře čtou a když mi ten dotyčný čtenář dokáže říct, proč.

Kam si myslíte, že se bude ubírat česká literatura po pandemii? A vůbec, bude to mít podle Vás nějaký vliv na tvorbu, množství vydávaných knih a jejich další život na pultech knihkupectví a knihoven?

No tak určitě se pár spisovatelů pokusí o této době napsat, někteří úspěšně, jiní neúspěšně, ale jinak (pokud tedy skutečně pandemie utichne) půjde vše jako dřív. Je ale možné, že díky pandemii začalo více lidí psát, a tak zase narůstá konkurence. Další věcí je ekonomika, a to si vůbec netroufnu odhadnout, jakým směrem půjde.

Co chystáte nového pro své čtenáře i studenty ještě v letošním roce? Víím, že nedávno vyšla také vaše učebnice psaní, povíte nám něco o ní?

Ano, v rámci Kurzů z obýváku vyšla Cvičebnice tvůrčího psaní, která se určitě bude hodit všem, kteří chtějí psát. Je tam vše, co potřebuje vědět začínající autor. Kniha vás provede důležitými tématy, především a hlavně, jak vůbec začít psát, přes postavy, kompozice, vypravěče, dialogy až ke konečné fázi, co dál s napsaným textem. Důležitá pro nás byla hravost a srozumitelnost.

Na podzim se chystám vydat knihu Život s panickou atakou, což je přepis mého blogu, deníkového záznamu, kterým jsem si sama pomáhala v boji s panickou poruchou, a když říkám v boji, tak si uvědomuji, že to není přesné, protože jsem se spíše učila ji přijmout, pochopit a ledacos se od ní naučit.

Pozn. redakce: Poslední vydanou prózu od Alžběty Bublanové, román – *Ti, kterým se narodíš* – najdete i v naší Knihovně Jiřiny Zábranové.

Zuzana Holčíková

POZVÁNKA DO KNIHOVNY JIŘINY ZÁBRANOVÉ

Do 31. 7. **KAM SE STARÝM MOBILEM? DO KNIHOVNY!**

Knihovna Jiřiny Zábranové s podporou města Humpolec se připojila k soutěži neziskové organizace Kraje Vysočiny s názvem „Odlož mobil v knihovně 2021“. Přineste vysloužilý mobil do knihovny nebo do infocentra. Vyhrát může každý – i vaše knihovna. Vyhlášení výsledků – září 2021.

Do 31. 8. **JEŽEK V KLECI V HUMPOLCI**

Nenechte si ujít napínavou cestu po stopách známého hlavolamu. Projekt vznikl u příležitosti 80. výročí knižního vydání Záhady hlavolamu od Jaroslava Foglara.

Do 31. 8. **HUMPOLEC V HISTORII – KRESBY JAROSLAVA HRŮZY**

Výstava je otevřena v provozní době knihovny.

Do 20. 9. **KNIHOVNA JAKO OSTROV** – literární soutěž

Do 31. 12. **HUMPOLECKÉ KAMÍNKOVÁNÍ**

Malováním na kamínky připomínáme 100. výročí otevření veřejné knihovny v Humpolci.

Více o programu se dozvíte na www.infohumpolec.cz/knihovna/, plakátech, Facebooku, Instagramu, k dispozici jsou také telefonní čísla 565 533 181 (oddělení pro dospělé) a 727 909 415 (oddělení pro děti).

KNIHOVNA JIŘINY ZÁBRANOVÉ

zve na putování za tajemným hlavolamem z deníku Jana Tleskače

25.6. – 31.8. 2021

V pátek 25.6. od 18.00 hodin promítání filmu „Záhada hlavolamu“ v průchodu knihovny.

Na cestu se můžete vydat kdekoli, budete potřebovat zápisník, který zdarma získáte v knihovně nebo v informačním středisku.

Ježek v kleci v Humpolci

K 80. výročí knižního vydání románu Jaroslava Foglara „Záhada hlavolamu“

Více na:

KNIHOVNA JIŘINY ZÁBRANOVÉ V HUMPOLCI

pořádá
literární
soutěž

Knihovna jako ostrov

patronkou soutěže je spisovatelka a překladatelka
PhDr. Markéta Hejkalová

členství v porotě přijal také spisovatel a novinář Aleš Palán

soutěž je rozdělena do tří kategorií:

- I. Kategorie: 12 – 15 let
- II. Kategorie: 16 – 25 let
- III. Kategorie: 60+

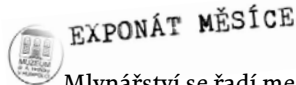
rozsah: povídka (1-3 normostrany)

téma: „Knihovna jako ostrov“ Povídka by se měla odehrávat buď v knihovně nebo s ní být nějakým způsobem spojena.

temín: květen – září 2021
uzávěrka soutěže 20. 9. 2021

výsledky budou oznámeny na Podzimním knižním veletrhu
v Havlíčkově Brodě (15. – 16. 10.2021)

více na www.infohumpolec.cz/knihovna/

MODEL VODNÍHO MLÝNA

Mlynářství se řadí mezi nejstarší řemesla v našich zemích. Princip mlýna je znám od starověku, první zmínky o těchto stavbách u nás pocházejí z 8. století. Nejrozšířenějším typem je vodní mlýn – na území ČR jich mohlo existovat až 12 000. Mnohdy byla součástí mlýnů pila či hamr (kovářská dílna).

Vodní mlýn se skládal ze dvou kol na jednom hřídeli: venku bylo kolo vodní, uvnitř mlýna kolo palečnické. Palečnickým kolem se přenášelo točení na větveno a tím na vrchní mlýnský kámen – běhoun. Ten se otáčel po nepohyblivém spodním kameni. Obilí se mlelo při obvodu kamene. Kamene bývaly vyráběny z pískovce.

Vodní kola byla zařízení na vodu horní, střední nebo spodní. Na potocích se využívala voda horní neboli padající, na řekách otáčela kolo voda spodní.

Různé části patřící k mlýnu mají své názvy, např. *retenční rybník* – nádrž na vodu před vodním kolem, jejíž průtok se reguloval *stavidly*, z ní vedl *náhon* (přívodní kanál) a na jeho konci se nacházely *vantroky* – pouze u mlýnů na horní vodu (dřevěné koryto, které vedlo vodu přímo na vodní kolo). Samotné kolo se otáčelo v prostoru zvaném *lednice*. Voda odtékala *jalovou strouhou* zpět do řeky či potoka.

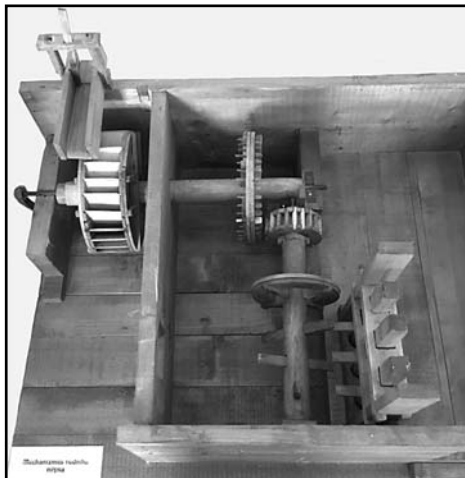
Mlýny nefungovaly pouze jako stroje na mletí obilí, ale postupně se přidávaly další činnosti. Vodní kola tak poháněla již zmíněné hamry (velká a těžká kovářská kladiva) a pily (zejména k podélnému řezání klád na prkna), dále stoupy (zařízení na drčení nerostů i zemědělských plodin), čerpadla na odvádění vody z dolů či rumpály na vyzdvihování vytěženého materiálu.

Mlýny však nemohly pracovat bez lidí. Na provoz jich bylo několik: *mlynář* vlastnil nebo si pronajímал mlýn a rovněž musel umět vyrobit i opravit většinu vybavení, *stárek* (starší

tovaryš) řídil veškerou práci ve mlýně, *prášek* byl mlynářským učedníkem a *mládek* již vyučený. Podle potřeby zastávali práci *krajánci* – tovaryši, kteří vandrovali od mlýna k mlýnu a získávali zkušenosti. Mlýnská kola vyráběli specializovaní řemeslníci – *sekerníci*.

Protože mlynáři nebyli jedinými uživateli vody, dostávali se občas do sporů s jinými profesemi – rybáři a voraři. Ti kritizovali zejména zadržování vody v retenčních rybnících a regulaci toků v období sucha. Jsou známy i tresty pro nepoctivé mlynáře, např. „koupání v koši“ – ponořování člověka v kleci pod hladinu.

Vodní mlýny plnily svou funkci na našem území až do 19. století, poté však, s rozvojem parních strojů a elektřiny, začal jejich význam upadat. Další ránou pro mlýny byl vynález vodní turbíny, která dokázala využít sílu vody daleko efektivněji, než mlýnská kola.

Model mlýna s náhonem na horní vodu a se stoupami (stejně jako další modely staveb) v národopisné expozici vytvořil jeden ze zakladatelů muzea, učitel Vincenc Kameš.

Mgr. Vojtěch Novák,
Muzeum dr. Aleše Hrdličky v Humpolci

V ČERVNU PŘIPOMENEME JMÉNO:

PETR HRACH

Narodil se 23. 7. 1941 v Praze, v roce 1946 se Hrachovi přestěhovali do Humpolce, rodiště jeho matky Antonie Jindrové. Základní školní docházku (v důsledku školních reforem) střídavě absolvoval na obou místních školách, jak v Hálkově ulici, tak v Podhradě. Od 7 let hrál na klavír a akordeon, ale vzhledem k silné krátkozrakosti mu lékařem nebylo doporučeno studium na konzervatoři. Jeho další zálibou bylo výtvarné umění, a tak se po ukončení základní školy rozhodl pro studium na Keramické škole v Bechyni.

Po maturitě v roce 1959 nastoupil do Keramických závodů ve Znojmě, po roce odchází do družstva Keramo Praha, závod Kralupy nad Vltavou. V té době také navštěvoval večerní Lidovou konzervatoř v Praze, kterou absolvoval v roce 1969. V roce 1967 se oženil s Alenou Pokornou, a to bylo důvodem návratu do Humpolce. S manželkou a později se dvěma dětmi bydleli v domě jeho rodičů, kde si v suterénu vybudoval keramickou dílnu. Pracoval v Humpoleckých strojárnách v oddělení dokumentace a propagace, kreslil katalogové listy, návody k obsluze strojů, prospekty a zajišťoval výstavní činnost podniku.

Ve volném čase tvořil dekorativní, ale i užitkovou keramiku. Své práce vystavoval v mnoha městech v okolí, ale i na Moravě a v Praze. Vedle keramiky se věnoval aktivně i hudbě, od roku 1972 byl členem tanečního orchestru Lenex, kde hrál na klávesové nástroje.

Aktivně se zapojil do veřejného života v Humpolci, byl členem školské a kulturní komise, členem muzejní rady, podílel se na přípravě oslav 800 let Humpolce, spolupracoval na monografii malíře St. Doležala. Pro muzeum vytvořil návrhy na brožury, plakáty, spolupracoval při rekonstrukci národopisné expozice a na výstavě k 200. výročí svobodného města Humpolce.

S humpoleckými divadelními ochotníky nastudoval mnoho divadelních her

jako hudební doprovod, vytvořil keramické plakety pro 26 ročníků Honzlova Humpolce, dále pro Školní statek, ZUŠ G. Mahlera, loutkové divadlo a Městský úřad v Humpolci. Od roku 1993 řídil se svojí ženou deset let měsíčník Zálesí, různým městským organizacím pomáhal s přípravou jejich almanachů a ke dvěma sbírkám básníka Fr. Brzoně navrhoval obálky a grafiku.

Od roku 1995 působil jako učitel na soukromé Grafické škole v Jihlavě, kde spolupracoval se svými kolegy ze Sdružení výtvarných umělců Vysočiny. Na této škole vyučoval až do roku 2003.

Po odchodu do důchodu se věnoval veřejnému životu, a především hudbě, kdy doprovázel, mimo jiné, svatební obřady, ochotnické divadlo a jeho posledním veřejným hudebním počinem byl v květnu 2020 klavírní doprovod k filmu Humpolečtí za časů válečné nesvobody.

Petr Hrach zemřel 6. srpna 2020.

*Dagmar Kluchová
Muzeum dr. Aleše Hrdličky v Humpolci*

VZPOMÍNKA NA PETRA HRACHA

Jedním z mých dlouhodobějších seriálů v Zálesí je i připomínka osobností a jejich výročí spjatých s Humpolcem a Humpoleckem. Ty rád doplňuji nějakými osobními památkami, případně vzpomínkou či vzpomínkami. Tím je i tento článek, kterým věnuji krátkou vzpomínku Petrovi Hrachovi, protože manželé Hrachovi stáli u počátků mého působení v tomto časopise.

V roce 1919 začal vycházet národopisný sborník Zálesí. Vyšlo 24 ročníků (za války bylo vydávání zastaveno) a sborník byl násilně ukončen v roce 1948. Od roku 1993 bylo Zálesí obnoveno a navázalo na tehdejší Humpolecký zpravodaj. Petr Hrach spolu s manželkou od počátku obnovení vydávání po dobu deseti let vedli jeho redakci. Jistě nebude od věci, v dnešní době internetu a e-mailové pošty, zaznamenat, jak tehdy Zálesí vznikalo. Hrachovi stáli u mých počátků v tomto periodiku a musel jsem být s nimi v přímém kontaktu. V lednu 1998 jsem nesměle přinesl svůj první článek, který se týkal pamětního kamene u Horních Rápotic. Příspěvky a podněty se sice mohly zasílat nebo donášet na Městský úřad, ale já článek odnesl přímo do jejich bytu v Lužické ulici. Tehdy, a ještě nějaký následný čas, jsem

články psával na psacím stroji (později již na počítači), obrázky nakreslil tužkou, nebo přiložil fotografii, fyzicky jsem vše odnesl a paní Hrachová článek následně přepisovala. Dnes běžná e-mailová komunikace nebyla. Po seriálu článků o pamětních kamenech (křížích) mě pan Hrach koncem roku 1999 pozval do své keramické dílny se žádostí o pokračování ve spolupráci pro Zálesí především na národopisná témata a rozšíření témat historických. Tehdy o nich psal převážně J. Rychetský. Pokračoval jsem tedy s popisy kapliček, Božích muk a křížků na Humpolecku, které jsem všechny osobně navštěvoval. Pan Hrach je také navštívil, nafotografoval

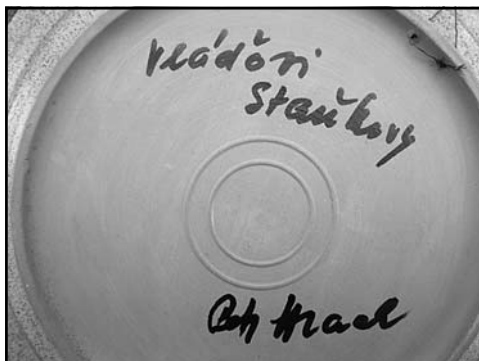
Tajemník humpoleckého úřadu Jiří Fiala (vpravo) a Petr Hrach u pomníku sochaře Čerňka Vosmíka, který inicioval.

STŘÍPKY Z DĚJIN HUMPOLECKA

a tvořil dle nich obálky. A tak jsem se stal nepřetržitým přispěvatelem. S panem Hrachem jsem měl možnost se setkávat i za svého krátkého působení v humpoleckém muzeu (2001-2002), kam samozřejmě také chodíval a spolupracoval. Po mém odchodu z muzea jsme v roce 2006 spolu zrealizovali výstavu ke 200 letům povýšení Humpolce na svobodné město a spolupracoval s námi i na grafických úpravách některých obálek sborníku Humpolec v zrcadle času.

Vladimír Staněk

Věnování autorovi tohoto článku od Petra Hracha na zadní straně talíře Honzlova Humpolce 1974.

CO SE PSALO V ZÁLESÍ PŘED 90 LETY

Kronika, která se objevovala v Zálesí nepravidelně vždy na konci příslušného čísla, přinášela občas zprávy, nad kterými se dnes jen usmějeme, čehož příkladem je na halě přesná statistika, kolik a za kolik se v r. 1930 prodalo tabákových výrobků v Pavlově. A protože Zálesí bylo od začátku určeno především mládeži, nechybí zde ani výchovný aspekt – propočet, o jakou horentní částku se kuřáci v Pavlově za 10 let připravili.

To třeba zajímavá statistika sčítání obyvatelstva a domů z roku 1930 mne přivedla na myšlenku porovnat, které obce v našem okolí se za těch 90 let rozvíjely nejrychleji, a u kterých to bylo naopak. Za tu trochu práce to stálo, ale porovnávat bylo možno jen počet obyvatel, u domů bychom se v době paneláků a velkých bytovek nedopočítali. U některých obcí bylo zase nutno odečíst obyvatele v místních částech, aby to výsledky zkreslovalo, a to nebylo vždy jednoduché.

Kladnými čísly, tedy přírůstkem obyvatel za posledních 90 let se mohou „pyšnit“ pouze Humpolec + cca 3000, Dušejov na Pelhřimovsku + 96 a Jiřice + 88. Vylidňování venkova nejvíce postihlo na př. Staré Bříště, které ztratily 278 obyvatel z původních 348 a Skorkov který ztratil 254 obyvatel z 342. Více jak polovina obyvatel ubyla v Sedlici – 195, Boňkově – 93, Hojanovicích – 102, Bystré – 129, Lhotce – 95, Světlíci – 285, Komorovicích – 209 a Vojslavicích – 178. O málo lépe dopadly Kejžlice – 261, Budíkov – 208, Petrovice – 137, Krasoňov – 215, Ústí – 226, Kalhov – 81, Šimanov – 140, Hněvkovice – 185 a Kletečná – 105. Relativně nejlépe z tohoto pohledu vyšly Koberovice – 27, Herálec – 219, Kaliště – 67, Větrný Jeníkov – 152 a Želiv úbytkem 108 obyvatel za posledních 90 let.

Vycházel jsem z dostupných materiálů, ne vše musí stoprocentně sedět, chce-li mě někdo opravit, nebráním se tomu.

Jaroslav Machotka

KRONIKA

První osvětlení města Humpolec

Dne 21. ledna 1860 byly ve městě vyvěšeny první lucerny (počtem 14), objednané z Prahy. Pořídili je humpolečtí c.k. úředníci z výtěžku hudební akademie, jež se konala dne 26. prosince 1859. Po ní následovala veselohra Husička z Podháje. Čistý příjem byl tehdy 59 zl. 56 kr. - Elektrické osvětlení zřídilo město v říjnu 1911.

Q. Kratochvíl

Sčítání lidí na Humpolecku

V 5. čísle tohoto ročníku Zálesí přinesli jsme statistické údaje o počtu obyvatelstva ve větších politických obcích na Humpolecku. Dnes uvádíme u ostatních obcí počet obyvatelů a počet domů. Bolechov 222 obyvn., 44 domů, Boňkov 170, 31, Branišov 131, 23, Brtná 151, 29, Staré Bříšče 318, 69, Bystrá 231, 50, Čihovice 213, 39, Dudín 374, 69, Dušejov 377, 75, Hojanovice 200, 38, Jankov 158, 31, Kalhov 212, 41, Kletečná 255, 42, Koberovice 188, 31, Koječín 170, 32, Leština 167, 34, Lhotice 2476, 45, Lhotka 129, 23, Lohenice 331, 66, Mikulášov 114, 22, Mysletín 192, 32, Pavlov 244, 43, Petrovice 328, 64, Radňov 189, 34, Horní Rápotice 218, 42, Sedlice 332, 65, Skála 161, 38, Skorkov 342, 64, Slavnič 215, 45, Speřice 165, 28, Šimanov 363, 75, Tukleky 180, 35, Vitice 356, 64, Vojslavice 268, 53, Záhoří 179, 33, Zbilidy 328, 57, Zbinohy 187, 39, Zdislavice 205, 40, - Počet domů v obcích uvedených v 5. čísle Zálesí: Budíkov 85, Čejov 147, Herálec 153, Hněvkovice 100, Humpolec 686, Větrný Jeníkov 152, Jiřice 149, Kaliště 92, Kamenice 79, Kejžlice 124, Komorovice 74, Krasoňov 75, Opatov 75, Senožaty 200, Světlice 88, Ústí 76, Želiv 160.

Okresní péče o mládež v Humpolci měla valnou schůzi dne 13. března t.r. V uplynulém roce své činnosti ošatila 125 dětí

většinou z venkova, obuv přidělila 24 dětem. Založila ze státní podpory 9.600 Kč 11 stravovacích stanic, v nichž bylo rozděleno za 243 dnů 16.197 porcí potravin, většinou mléka. Dětskou poradnu spolku navštívilo 66 matek celkem 600krát. Spolek umístil řadu dětí pomoci potřebujících různým vhodným způsobem (na studiích, v pomocné škole, v ústavě pro neplnomyslné, v učení, v rodinách na vychování apod.), převzal výkon dozoru okresního soudu nad dětmi v cizí péči. Rozdělil v zimní době za účasti okres. úřadu nouzovou podporu ministerstva sociál. péče ve výši 17.400 Kč. Vydržuje ve vlastní péči opuštěné sirotky v Dětském domově. Spolek zasluhuje za svou lidumilnou činnost všestranné podpory veřejnosti.

Emanuel Horký

Trafika v Pavlově

V roce 1930 u nás v obci se prodalo za 40.070,35 Kč tabákových výrobků, a to 7000 ks cigaret egyptek, 100 ks odnikotinovaných egyptek, 55.000 kusů sportek, 229.000 zorek, 350 ks brazilských viržinek, 900 portorik, 100 viržinek, 500 krátkých, 5.400 balíčků obyčejného tabáku po 25 g, 50 balíčků amerického lulkového tabáku, 60 balíčků cigaretového tabáku bulharského. Dle posledního sčítání je v obci 244 obyvatel, kuřáků 66. Propočítejte při počtech, kolik prokouří průměrně jeden kuřák, kolik připadá na jednoho našeho občana. Kdyby si každý kuřák peníze uložil, kolik bude mít ve spořitelně za 10 let při 4 ½ % úrokování? Kdybychom každým rokem ukládali, co se loňského roku prokouřilo, shledali bychom, že při 4 ½ % úrokování budeme mít za 10 let 544.550,54 Kč. Co by se dalo za tuto částku pořídit?

K. Vašák

PROCHÁZKA PO HUMPOLECKÉ ZICHPILI

ZICHPILSKÁ STAVENÍ V PRVNÍ POLOVINĚ 19. STOLETÍ A JEJICH VLASTNÍCI

Přes farskou zahradu ke hřbitovu bychom došli k dřevěnému stavení čp. 358 s dvorkem, hospodářským stavením a zahradou těsně přiléhajícím ke hřbitovní zdi. Podle humpoleckých přezdívek se stavení říkalo „U Brandibůrků“, podle zkomoleniny původu Braniborského přistěhovalce, který se zde usadil. V Humpolci se pak prý strašili nemocní slovy: „Půjdeš za Brandibůrkovy“. V roce 1822 je majitelem Martin Aubust (od roku 1795). V době císařských otisků dřevěné stavení vlastní Antonín Aubust. Po polovině 19. století je uváděn František Buscha. Majitelem k roku 1882 je pak Jan Dítě s manželkou Františkou. Janu Dítěti se v Humpolci přezdívalo „Váček“ a v pamětech místních zůstal jako holubář od hřbitovní zdi. V adresáři z roku 1891 je stále zapsán jako majitel, ale i se svým synem Josefem. Ten je jako vlastník uváděn roku 1900. V adresáři z roku 1914 je zapsána jako majitelka Marie Dítětová se svou krejčovskou živností. Stavení bylo zbořeno při asanaci v únoru 1973. Vedle tohoto stavení byla dříve branka, kterou se vcházelo na evangelický hřbitov. Dále pokračovala kolem hřbitovní zdi u Jihlavské ulice novější zděná stavení čp. 398 a čp. 404, jež byla přistavena po přidělení novodobých čísel popisných. Tato čísla pokračovala zděným domem na konci Jihlavské ulice čp. 359, které vlastnil

od roku 1775 Jan Příborský. Původní budova vyhořela na konci 19. století, později zde byl hostinec U Šlieglů, U Fialů, naposledy hostinec U Kalicha. V polovině 19. století sloužil hostinec i jako soukenický herberk a byla zde uložena pokladnice soukenických tovaryšů, tehdy se s ním pojila i přezdívkou U Kašpárků aj. Jan Příborský byl majitelem i krátce po polovině 19. století. V roce 1882 hostinec patřil Aloisi a Anastázii Šlieglovým, podobně jako v roce 1891, jak uvádí adresář. V roce 1900 není majitel uveden. V adresáři z roku 1914 se zde opět připomíná hostinská živnost a zároveň zahradnictví majitele Jindřicha Fialy. Nalevo od domu podél Jihlavské ulice se rozkládala rozsáhlá Bauerova zahrada, před ní pak zástavba několika domů a stavení.

První od hostince bylo dřevěné stavení čp. 360. V roce 1822 je jako jeho majitel zapsán Zikmund Vondrejs. Později po polovině 19. století je vlastníkem František Řehořek, podobně jako roku 1882 i 1891. V roce 1900 vlastní dům Vít Bulík, adresář z roku 1914 uvádí Boženu Palírovou. Živnost zde zapsána nebyla. Vedle stál zděný domek čp. 361. Jeho majitelem byl roku 1822 obuvnický mistr Jan Marek (od roku 1819). Stejný majitel je uváděn i po polovině 19. století. Jeho dcera Marie se pak provdala za tesařského tovaryše Mikuláše

stavení čp. 358

hostinec a zahradnictví čp. 359

Vondrejse, syna Mikuláše Vondrejse z čp. 349. Mikuláš je pak uveden jako majitel v soupisu z roku 1882. V humpoleckých pamětech se dochovala jeho přezdívka „Mikoláš Vondrejs“ a funkce ponocného, kterou vykonával. V adresáři z roku 1891 je již jako majitel uváděn Josef Příborský s manželkou Terezií, v roce 1900 pak Jan Příborský. Adresář z roku 1914 připisuje vlastnictví Ferdinandu Trnkovi, živnost u domu nezmiňuje žádnou.

K domku přiléhalo v zástavbě dřevěné stavení čp. 362. Jeho vlastníkem byl roku 1822 Bartoloměj Daníček (od roku 1794). V době císařských otisků stavení vlastnil Hynek Pacovský. Po polovině 19. století pak Václav Pacovský. V roce 1882 je jako majitel již uváděn František Dítě. Adresář z roku 1891, stejně jako soupis majitelů z roku 1900, uvádí majitele Kašpara Dítěte. Adresář z roku 1914 pak připisuje vlastnictví Josefu Maršálovi. Stavení bylo zbořeno v roce 1961. Dále v této zástavbě před domy Židovského města stálo pozdější stavení čp. 440, u kterého je uveden jako majitel v době císařských otisků Jan Witera. Později dům zakoupila rodina Mandlerova, v první polovině 20. století přestavěný dům vlastnil František Pěkník a provozoval zde zahrádnictví. Námi sledovaná původní zástavba však pokračovala na protější straně ulice pod dřevěným stavením čp. 356. Zde stála dřevěná stavení čp. 363 a 364 propojená skrze dřevěné hospodářské stavby. Proto také podlehy již zmíněnému

požáru z roku 1850. Blíže k faře stálo čp. 363, jehož vlastníkem byl v roce 1822 Karel Vágr (od roku 1815). V době císařských otisků stavení vlastnil František Příborský, podobně jako po polovině 19. století. V roce 1882 je jako majitel uváděn Jan Příborský, podobně v adresáři z roku 1891. V roce 1900 majitel zmiňován není. Adresář z roku 1914 pak jako vlastníka označuje Marii Telzmanovou, živnost zde tehdy připsána není. Vedlejší dřevěné stavení čp. 364 s menší zahradou vlastnil roku 1822 Václav Hruška (od roku 1817). V době císařských otisků byl majitelem František Hruška, který dům spravoval i po požáru roku 1850. V Humpolci se mu přezdívalo Hruška „Pulbírek“. V domě je uveden jako majitel ještě v roce 1882. Adresář z roku 1891 již uvádí nového majitele holiče Maxmiliána Stejskala. I za něho došlo k požáru stavení. Dne 20. listopadu 1901 byl dle kroniky malým klukem založen ve stodole stavení čp. 365 požár, načež vyhořela i sousední stavení čp. 364 a 366. Adresář z roku 1914 pak Maxmiliána Stejskala uvádí opět jako majitele a připisuje k domu i krejčovskou živnost Justiny Stejskalové.

Přes dvorek jmenovaného stavení směrem nalevo stálo dřevěné obydlí čp. 365 s hospodářským stavením. Vlastníkem byl v roce 1822 Šimon Příborský (od roku 1783). V době císařských otisků pak Josef Příborský, kterému patřil také rozsáhlý pozemek vedle Židovského města za Bauerovou

stavení čp. 360

stavení čp. 361

stavení čp. 362

zahradou. Jako vlastník je uváděn i později. Jeho rodina v Humpolci dostala přezdívku podle předešlého hospodáře Příborský „Šimek“. V roce 1850 se podařilo jeho dům zachránit při již zmiňovaném požáru. Později v domě hospodařil truhlář František Příborský. Ten je uváděn i soupisem majitelů k roku 1882 s manželkou Marií. V adresáři z roku 1891 je uveden opět František, stejně jako v roce 1900. Ovšem v listopadu roku 1901 stavení vyhořelo. Adresář z roku 1914 ho již neuvádí. Později zde byla postavena Hořínkova vila, když bylo přestavěno vedlejší čp. 366. Tento zděný domek původně na počátku 19. století vlastnil František Prokop. V roce 1822 byl majitelem Václav Prokop (od roku 1802). V době císařských otisků jej vlastnil Bartoloměj Komrs, podobně jako po polovině 19. století. Z tohoto domu dle Adolfa Havelky pocházel Komrs „Cyprián“, jenž vlastnil stavení čp. 356. V roce 1882 je

toleranční kostel, vedle stavení čp. 357, 363, 364

uváděn jako majitel domu Marek Pick. Adresář z roku 1891 za vlastníky označuje Ferdinanda Smrčku a jeho Bertu Smrčkovou. V roce 1900 je zmiňována jako majitelka Leopoldina Hořínková a Julie Hořínková. Leopoldinu jako vlastníka uvádí i adresář z roku 1914. Živnost na domu tehdy připsána není. K tomuto domu ze severní strany přiléhalo dřevěné stavení čp. 368. Jeho majitelem byl roku 1822 František Jenčík (od roku 1807). V době císařských otisků stavení vlastnil Rubín Bauer, později Albert Bauer. V roce 1882 není majitel uveden. Adresář z roku 1891 zmiňuje jako vlastníka Josefa Vystrčila a Kateřinu. V roce 1900 je pak uveden Jan Kocián. O rok později v listopadu stavení vyhořelo, stejně jako vedlejší zděný domek čp. 366. V adresáři z roku 1914 již není uvedeno, na jeho místě stojí přestavěná Hořínkova vila.

(pokračování příště)
Mgr. Zdeněk Škrabánek

dům čp. 366, dříve z druhé strany přiléhalo dřevěné stavení čp. 368

další pohled na domy u jihlavské ulice

CHŘEST LÉKAŘSKÝ (ASPARAGUS OFFICINALIS)

Ze země vykukující hlavičky jemné zeleninové lahůdky zná lidstvo už přes 2500 let. Hippokrates velebil jeho zázračné účinky a Číňané a lékaři v Persii ho využívali jako léčivou rostlinu. První recept na pokrm z chřestu však pochází z pera Apicia, někdy z doby kolem Kristova narození. Poté se chřest stal zeleninou králů, počínaje francouzským králem Františkem I. až po Ludvíka XIV., krále Slunce, který ho od svých zahradníků vyžadoval denně. Prý měl na jeho pěstování zvláštní skleníky. Chřest nechyběl ani v jídelníčku egyptských faraónů. Český chřest, lidově řečeno „špargl“, byl tradičně ve světě pojmem a známkou té nejvyšší kvality. O mezinárodním věhlasu našeho „bílého zlata“ se přitom u nás téměř nevědělo. Za Rakouska-Uherska mířil například běžně na císařský

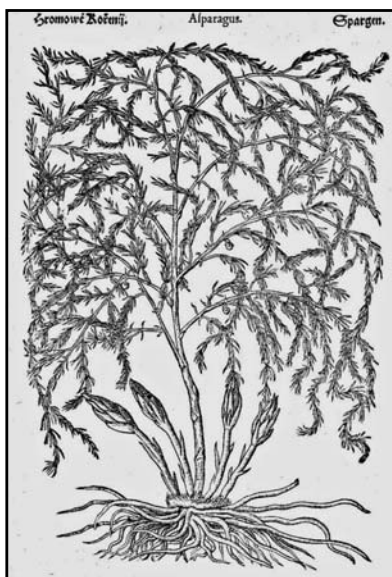
dvůr ve Vídni, do Německa či do Říma. Během První republiky se vyvážel i do Francie – svého času měl světoznámou pověst, které

se vyrovnalo snad jen plzeňské pivo. Tento jeho věhlas téměř zašlapalo do země 40 let totality, kdy získal nespravedlivě reputaci buržoazní lahůdky. Chřestová pole byla zlikvidována. Teprve koncem 90. let se začal chřest do Čech vracet díky holandským pěstitelům.

Chřest je rostlina vytrvalá a pěstuje se na jednom stanovišti až 15 let. Při dobrém ošetřování jsou husté keříčky chřestu vysoké 1,5 až 2 m. Po vysazení jedno až dvouletých sazenic, které nejprve vzešly z malého černé-

ho semínka, celé další dva roky potřebuje chřest jen péči a nejdříve třetím rokem se můžeme těšit z jeho malého úrody. Během těch let vytvoří mohutný systém dužnatých

kořenů prorůstajících až do dvoumetrové hloubky. Chřest se začíná sklízet zjara asi od poloviny dubna, kdy začínají vyrážet první výhonky. Sklizeň výhonů pak pokračuje denně až do poloviny června, v případě chladnějšího jara (jako letos) nejpozději do začátku července. Od

jedné dospělé čtyřleté a starší rostliny se za celé období sklizně dá sebrat průměrně 450 g výhonů. Po cca 50denním období sklizně se musí nechat rostlina vyrůst, aby zelené keře asparagusu do podzimu načerpaly potřebné množství živin.

Zázračné účinky chřestu

Chřest lékařský, jak již z názvu vyplývá, prospívá při mnoha onemocněních. Léčivě působí především na ledviny a močový měchýř, při poruchách funkcí jater a žlučníku. Velmi příznivé účinky má i na srdce a krevní oběh, ale i na nervovou soustavu, když ulevuje od bolesti zad. Bohatý na vlákniny je vítanou prevencí proti vzniku nádorů trávicího traktu, díky snadné stravitelnosti byl zařazen do šetrných diet. Látkové složení chřestu je z nutričního hlediska velmi příznivé. Charakterizuje ho velký obsah vody, bílkovin a vlákniny, ale málo sacharidů a lipidů. Má relativně velký obsah esenciálních aminokyselin. Významně jsou v něm zastoupeny vitamíny A, B1, B2, C, E, niacin a kyselina listová. Z minerálních látek jsou v chřestu nejvíce zastoupeny draslík, fosfor,

síra, vápník, hořčík, železo, mangan, měď a selen. Energetická hodnota této rané zeleniny je pouhých 910 kJ/kg.

Jak je to s barevnými výhonky

Bílý, zelený a fialový chřest je stejný druh chřestu, liší se pouze způsobem pěstování. Bílý chřest roste přihrnutý zeminou, proto má jemnější chuť a pevnější slupku. Naopak zelený chřest se vyznačuje výraznou chutí a slupkou, kterou není třeba loupat. Nejkrupavější, nejsladší a nejšťavnatější je chřest v den sklizně. Pak jde jeho kvalita postupně dolů. Pokud vám chřest zavadne, oživíte ho ponořením do mírně oslazené ledové vody.

Chřestu svědčí jednoduché úpravy – například blanšírování.

Ponořte ho na minutu do vroucí vody a pak slijte a osušte. Osolte, opepřete, pokapejte olivovým olejem nebo rozpuštěným máslem. Nevadí mu však ani grilování s následným pokapáním slaným máslem.

Je prokázáno, že při časté konzumaci funguje chřest jako afrodiziakum.

Připravili Linda a Martin Sýkorovi

SMAŽENÝ CHŘEST

Vařený chřest zná každý, ale ochutnali jste někdy smažený chřest? Pokud ne, tak to zkuste ještě letos. Díky chladnému jaru se sezóna českého chřestu posunula až do července.

Ingredience:

500 g chřestu

2/3 vody na uvaření

1/3 bílého vína

sůl

2 vejce

10 dkg mouky

10 dkg strouhanky

olej

Postup:

Čistý a ve slané vodě s vínem uvařený chřest důkladně scedíme. Obalíme v mouce, vajíčku a strouhance a smažíme na rozpáleném oleji. Podáváme s bramborovou kaší a přepuštěným máslem nebo s listy salátu.

Dobrou chuť a krásné letní dny.

Humpolecké léto

Akce

každý čtvrtek 18:00—22:00

Hudba v parku: dva koncerty pod letními nebem + světové speciality na grilu, park Stromovka

každá sobota 10:30—14:30

Sobotní brunch,

rezervace www.platformahumpolec.cz, park Stromovka

každá sobota 11:00

Dopolední divadlo pro rodiny s dětmi,

www.platformahumpolec.cz, park Stromovka

neděle 4/7 18:00

Promenádní koncert: Černovická dechovka, Havlíčkovo nám.

pátek 9/7 21:30

Letňák: 3x3 česká klasika,

www.infohumpolec.cz, muzejní zahrada na Dolním nám.

neděle 11/7 14:00

Nedělní dechovka: Malá muzika z Pelhřimova, park Stromovka

pondělí 12/7 19:00

Letní divadelní scéna: Oskar

(Divadelní soubor J. Honzla Humpolec), muzejní zahrada na Dolním nám.

středa 14/7 20:30

Zlín Film Festival - filmové pásmo s tvůrci, park Stromovka

pátek 16/7 21:30

Letňák: 3x3 česká klasika,

www.infohumpolec.cz, muzejní zahrada na Dolním nám.

pátek 16/7 a sobota 17/7

Ozvěny prázdnin (folkový festival), hrad Orlík

sobota 17/7 a neděle 18/7

Zlatá podkova: kvalifikační kolo 56. ročníku seriálu závodů, závodistiště Dusilov

neděle 18/7 18:00

Promenádní koncert: Vysočinka,

Havlíčkovo nám.

středa 21/7 20:30

MDFD Ji.hlava - filmové pásmo s tvůrci,

park Stromovka

pátek 23/7 21:30

Letňák: 3x3 česká klasika,

www.infohumpolec.cz, muzejní zahrada na Dolním nám.

sobota 24/7

Jízda Vysočinou: přehlídka historických vozidel, Horní nám.

sobota 24/7 15:00—22:00

Minifest v zahradě: V country stylu,

muzejní zahrada na Dolním náměstí

neděle 25/7 14:00

Nedělní dechovka: Senior Band

z Humpolce, park Stromovka

pondělí 26/7 18:00

Letní divadelní scéna pro děti: Ferda

Mravenec v cizích službách,

Havlíčkovo nám.

středa 28/7 20:30

Festival Jeden Svět - filmové pásmo

s tvůrci, park Stromovka

pátek 30/7 21:00

Letňák: 3x animák,

muzejní zahrada na Dolním nám.

červenec 2021

www.infohumpolec.cz
fb / Humpolecké léto

Humpolecké léto

Výstavy

květen—prosinec 2021 kdykoliv

Cesta epigramů KHB 2021,
Vysočina včetně Humpolce

18/5 — 30/9 dle otevírací doby

Expedice středověk,
výstavní sál muzea na Dolním nám.

29/5 — 2/1 dle otevírací doby
**Ruka na konci ramene: (Spolu)práce
v českém a slovenském umění,**
8smička - zóna pro umění

28/6 — 2/7 dle otevírací doby
**50. výročí založení kroužku železničních
modelářů: týden otevřených dveří,**
SVČ Humpolec

1/7 — 31/8 kdykoliv
Půl století s KČT Šlápoty,
vitríny v ulici Lnářská

1/7 — 31/8 kdykoliv
Ať žije Mordechaj!,
u židovského hřbitova

1/7 — 30/9 dle otevírací doby
Lidé od vedle,
Mikádo, Havlíčkovo nám.

4/7 — 29/7 dle otevírací doby
Výstava amatérských výtvarníků,
výstavní sál muzea na Horním nám.

Letní hry a soutěže aneb Humpolec si hraje

9/5 — 31/8 dle otevírací doby
Šifra pana kastelána,
hrad Orlík, www.svchumpolec.cz

květen — září
upřesnění na www.infohumpolec.cz
Knihovna jako ostrov - literární soutěž,
Knihovna Jiřiny Zábranové

1/6 — 30/9
upřesnění na www.infohumpolec.cz
Geofun: hra, kterou svět neviděl,
Humpolec

1/6 — 30/9
upřesnění na www.infohumpolec.cz
Tripper: stopovací hra,
Humpolec

5/6 — 28/9 dle otevírací doby
Za skřítky do věže,
věž kostela sv. Mikuláše

25/6 — 31/8
upřesnění na www.infohumpolec.cz
Ježek v kleci v Humpolci,
Humpolec

1/7 — 30/8
upřesnění na www.infohumpolec.cz
Letní soutěž s Děčkem,
Humpolec

červenec 2021

www.infohumpolec.cz
fb / Humpolecké léto

STOPOVACÍ HRY A SOUTĚŽE

Městské kulturní a informační středisko v Humpolci připravilo pro letošní letní sezónu několik her a soutěží pro malé neposedy a aktivní rodiče.

Ježek v kleci v Humpolci

Tuto hru si pro vás připravila Knihovna Jiřiny Zábranové v Humpolci v rámci celostátní události Noc s Andersenem, která je letos věnovaná 80. výročí knižního vydání Záhady hlavolamu od Jaroslava Foglara. Tentokrát se nebude nocovat v knihovně, ale všichni milovníci dobrodružství se mohou vydat na velmi napínavou cestu po stopách hlavolamu. Čekají vás zapeklité úkoly a ne úplně jednoduché šifry, které vás provedou humpoleckými Stínadly, připomenou příběh chlapce Jana Tleskače a záhady spojené s chlapeckou partou Vontů. Akce bude odstartována 25.6. v průjezdu knihovny na Dolním náměstí, kde vám promítneme film Záhada hlavolamu a seznámíme vás s pravidly celé hry. Pokud tento termín nestihnete, nevadí, zapojit se můžete kdykoliv během prázdnin. Notýsek s šíframi a pokyny si vyzvednete v knihovně nebo v infocentru a můžete vyrazit za dobrodružstvím. Doporučujeme vám si před cestou přečíst knihu Záhada hlavolamu. Není to nezbytné, ale kniha vás patřičně naladí, připomenete si létající kolo Jana Tleskače, tajemného EM, žluté špendlíky, a při hře pochopíte spoustu detailů, které vám bez znalosti příběhu uniknou. Hra je vhodná pro děti od deseti let a pro všechny dospěláky, co si umí hrát a milují Foglarovky.

Za skřítky do věže

Miky, Marjánka, Jiřík, Liduška a Vašík. Těchto pět skřítků zpříjemní vašim dětem výstup do vyhlídkové věže kostela sv. Mikuláše. Postavičky pojmenované podle místních zvonů ve zvonici kostela a jsou součástí hry, v níž budete s dětmi kreslit, skládat, hledat, počítat a přemýšlet. Brožurku s úkoly dostanete zdarma k zakoupené vstupence na vyhlídkovou věž, která se letos veřejnosti otevře v sobotu 5. června. Hra je vhodná pro děti od 5 let, s některými úkoly pomůžou rodiče.

Stále ještě nemáme vyčerpané všechny možnosti, jak zábavným způsobem objevovat naše město. Infocentrum je zapojené do dalších krajských či celorepublikových aktivit pro rodiny s dětmi nejrůznějšího věku. Pro nejmenší poběží opět soutěž s Děčkem s názvem Zastav nečas! Pro ty největší a pro dospěláky jsou připravené náročnější hry Tripper a Geofun.

Ke všem těmto aktivitám získáte informace na našem webu www.infohumpolec.cz anebo přijďte do infocentra, kde vám vše vysvětlíme. Humpolec si hraje, hraje si s ním!

DIVADELNÍ SCÉNA

DIVADELNÍ SOUBOR
JINDŘICHA HONZLA
VÁS ZVE NA
FRANCOUZSKOU
SITUAČNÍ KOMEDII

OSKAR

PONDĚLÍ 12.7. 2021 v 19:00

ZAHRADA MUZEA, DOLNÍ NÁMĚSTÍ 253, HUMPOLEC

Hrají: Martin Rynda, Petr Susedík, Jaroslav Neubauer, Adam Čejka, Magda Krupičková, Jana Trnková,
Mirka Bokůvková, Kateřina Kernová, Drahomíra Bendlová, Martin Štěrba.

Režie: Martin Rynda

Náповěda: Mirka Štěrbová

Vstupné: 50 Kč.

Předprodej a rezervace v infocentru Humpolec a on-line na www.infohumpolec.cz

Humpolecké léto

červenec
2021

Letní kino aneb Letňák v zahradě

3x3 česká klasika aneb filmy z Národního filmového archivu. Sledujte www.infohumpolec.cz nebo fb @infohumpolec.cz a podle pokynů hlasujte, jaký film chcete vidět.

pátek 9/7 21:30

MUZIKÁL

Limonádový Joe
Starci na chmelu
Noc na Karlštejně

pátek 16/7 21:30

ZDENDA MÁ NAROZENINY

(filmy, ve kterých hraje letošní jubilant Zdeněk Svěrák):

Na samotě u lesa
Vesničko má středisková
Vrchní, prchni!

pátek 23/7 21:30

ZLATÁ ŠEDESÁTÁ

Hoří má panenko
Hogo fogo Homolka
Kdo chce zabít Jessii?

I děti mohou podle pokynů na www.infohumpolec.cz nebo fb @infohumpolec.cz hlasovat, jaký film si přejí víc.

pondělí 30/7 21:00

3x ANIMÁK

Kocour v botách
Scoob!
Červený střevíček a sedm statečných

**muzejní zahrada
na Dolním náměstí**

3x3 česká klasika:
vstupné zdarma
3x animák: vstupné 50 Kč

FILMOVÝ TIP: CHYBY

Ema (Pavla Gajdošíková) je energická pětadvacetiletá prodavačka v supermarketu na malém městě. Tomáš (Jan Jankovský) je třicetiletý pokrývač žijící v nedaleké vesnici. Jedna noc, od které ani jeden z nich nic zásadního nečekal, rychle přeroste ve vztah, lásku a společné bydlení. Ema se rozhodne Tomášovi svěřit se vším, co v životě prožila. Toho to ale nezajímá, protože oba podle něj mají žít jen teď a tady. Náhodné setkání s minulostí ovšem nečekaně odstartuje sérii událostí, která obrátí životy obou dotyčných naruby. Nejnovější film režiséra Jana Prušínovského (Okresní přebor, MOST!, Kobry a Užovky) podle scénáře Romana Vojkůvky je vztahovou romancí mapující vztah dvou zamilovaných.

Hrají: Pavla Gajdošíková, Jan Jankovský, Ondřej Kokorský, Jan Kolařík, Ivo Gogál, Eva Hacurová, Marta Dancingerová, Kryštof Rímský, Monika Načeva, Karolina Frýdecká, Michaela Petřeková, Slávek Bílský, Vít Roleček, Martin Dusbaba a další

Režie: Jan Prušínovský

**OD 19. 7. DO 16. 8. 2021 BUDE KINO UZAVŘENO.
BUDE PROBÍHAT REKONSTRUKCE KINOSÁLU.
VÝMĚNA SEDAČEK A PODLAHOVÝCH KRYTIN.
MŮŽETE SE TĚŠIT NA NOVÉ, POHODLNÉ POSEZENÍ.
MY SE TĚŠÍME NA VÁS.**

POZVÁNKA DO KINA

ČERVENEC 2021

čtvrtek 1.7.	19:00	MOŘE KOUZEL Bojácny a stydlivý delfin Delfi objeví v moři kouzelnou klenbu. Ta dokáže každou rybu proměnit v to, čím by chtěla být... Rodinné animované dobrodružství z pera scenáristy Aleca Sokolowa, nominovaného na Oscara za film Toy Story: Příběh hraček. 2D dobrodružný/animovaný Rusko/USA/Maďarsko ČESKÝ DABING 80min Bioscop	• * pro děti vstupné 100 Kč
sobota 3.7. neděle 4.7.	19:00 19:00	DIVOKÝ SPIRIT Holka jménem Lucky hledala tak dlouho spřízněnou duši, až našla koně. Divoký mustang Spirit jí dokáže, že přátelství na život a na smrt nemusí být jenom mezi lidmi. Studio DreamWorks Animation (Shrek, Jak vycvičí draka, Madagaskar), natočilo další pohádku, která chytne diváky za srdce. 2D dobrodružný/rodinný USA ČESKÝ DABING 90min CinemArt	• * pro děti vstupné 120 Kč
úterý 6.7.	19:00	MOŘE KOUZEL Bojácny a stydlivý delfin Delfi objeví v moři kouzelnou klenbu. Ta dokáže každou rybu proměnit v to, čím by chtěla být... 2D dobrodružný/animovaný Rusko/USA/Maďarsko ČESKÝ DABING 80min Bioscop	• * pro děti vstupné 100 Kč
středa 7.7. čtvrtek 8.7.	20:00 20:00	MSTITEL Komédie, která má o kolečko navíc. Nekorektní filmová komedie s vysokou hladinou podvrtnosti a alkoholu. „Když nemůžeš, tak přilej“, říká motto filmu, v němž se zkrachovalý herec rozhodne propít až k expedici na Mars, najít sám sebe, lásku, něco k pití a tlačítko START. A když ne to, tak se alespoň všemu pomstí, především šéfovi divadla, který ho vyhodil, a manželce, která ho hned poté vyhodila rovněž. Podle tvůrčího dua je to film pro svobodné duše. Přes veškerou šílenost, je Mstitel o snech, o naději a o tom že život je naprosto nevyzpytatelný. A i když máte pocit, že už hůř nemůže být, tak může. Hrají: Daniel Fischer, Jaroslav Dušek, Hana Vagnerová, Milan Steindler, Pavla Tomicová, Ivan Franěk, Lukáš Pavlíšek nebo Petr Čtvrtníček. Režisérka a scenáristka: Lucia Klein Svoboda. 2D komedie ČR 100min Bontonfilm	+ vstupné 120 Kč
sobota 10.7. neděle 11.7.	20:00 20:00	UBAL A ZMIZ Každý dokonaleji plán se může podělat. Na pěti různých místech Prahy začíná komedie, jejíž děj se odehrává v průběhu jednoho dne a jedné šílené noci. Tri kamarádi, Mireček, Vilém a Dužan, si privydělávají pěstováním a prodejem kvalitní trávy. A dostanou nabídku, která se neodmítá: prodat kompletní úrodu za jednu noc. Jenže když uzavřou obchod s nebezpečným Bulharem a jeho pravou rukou, zjistí, že jim někdo vykradl pěstírmu. Mají pár hodin na to, aby zachránili nejen kšeft roku, ale taky vlastní malíčky. Hrají: Matouš Ruml, Janek Gregor, Duy Anh Tran, Predrag Bjelac, Karel Dobrý, Marek Lambora, Martin Hofmann, Leoš Noha, Radim Fiala, Tomáš Matonoha... Režie: Adam Hozbik. 2D komedie/krimi ČR 100min CinemArt	12 vstupné 130 Kč
úterý 13.7. středa 14.7.	20:00 20:00	BLACK WIDOW Scarlett Johansson alias Black Widow se po dekádě v Marvel Cinematic Universe konečně dočkala svého prvního sólového dobrodružství, které však bude úplně jiné, než jaké doposud poznala. Skupina velmi nebezpečných lidí odhalila její už téměř zapomenutou minulost, a proto se musí vydat na cestu napříč celým světem, zatímco je pronásledována Taskmasterem – neúprosným zabijákem, jehož jediný úkol je zničit Black Widow. Hrají: Scarlett Johansson, Florence Pugh, Rachel Weisz, David Harbour, O.T. Fagbenle, Ray Winstone... Režie: Cate Shortland. 2D dobrodružný/sci-fi USA TITULKY 130min Falcon	12 vstupné 130 Kč
čtvrtek 15.7. sobota 17.7. neděle 18.7.	20:00 20:00 20:00	CHYBY Ema a Tomáš. Jedna noc, od které ani jeden z nich nic zásadního nečekal, rychle přeroste ve vztah, lásku a společně bydlení. Náhodné setkání s minulostí ovšem nečekaně odstartuje sérii událostí, která obrátí životy obou dotyčných naruby. Nejnovější film režiséra Jana Prušinovského (Okresní přebor, MOSTI, Kobry a Užovky) podle scénáře Romana Vojkůvky je vztahovou romancí mapující vztah dvou zamilovaných. Hrají: Pavla Gajdošíková, Jan Jankovský, Ondřej Kokorský, Jan Kolařík, Ivo Gogál, Eva Hacıurová, Marta Dancingerová, Kryštof Rímský, Monika Načeva, Karolina Frýdecká, Michaela Petřeková, Slávek Bílský, Vít Roleček, Martin Dusbaba a další. Režie: Jan Prušinovský. 2D romance ČR/Slovensko 100min Falcon	+ vstupné 130 Kč

PRODEJ A PŘEDPRODEJ 60 minut před každým filmovým představením. REZERVACE vstupenek na následující filmové dny. TEL. 56553 2067 – pokladna kina. ON-LINE REZERVACE www.infohumpolec.cz • FILM OZNAČENÝ „+“ do 15 let nepřístupný, „@“ do 12 let nevhodné, „+“ přístupný. • FILMY V DIGITÁLNÍ PODOBĚ ve vysokém rozlišení DCI. • ZVUK Dolby Surround 7.1 a 5.1 podpořený BAFFLE WALL pro dokonalejší efekt. • 3D BRÝLE za 20 Kč zakoupíte v pokladně kina. TĚŠÍME SE NA VAŠI NÁVŠTĚVU. Vaše kino.

NORMÁLNÍ LÉTO

V posledních týdnech vnímám intenzivněji mezi veřejností zlepšující se náladu, chuť plánovat, cestovat, setkávat se a hlavně začínat jakékoli nové věci. Během léta a dvou měsíců zasloužených prázdnin se díky postupnému rozvolňování všech omezení budeme moci těšit z řady kulturních, sportovních i společenských akcí, které měsíce čekaly na nový příznivější termín. Řadu z těchto většinou tradičních aktivit podpořil i Kraj Vysočina. Aniž bych teď vyjmenovával jednotlivé akce, závody, festivaly, setkání nebo výstavy, využiji prostor ve vašem periodiku k poděkování všem organizátorům těchto nejen prázdninových aktivit. Zatímco loni a během jara muselo jít vše veřejně kvůli ochraně našeho zdraví na druhou kolej, teď se situace pomalu mění a já jsem rád, že se do měst i malých vesniček vrací společenský život. Osobně se na ten normální prázdninový život těším, už proto, že jsem se nechal ve své věkové kategorii naočkovat a současná pravidla mi umožňují, abych si prázdninové akce užíval bez výraznějších omezení a ve zdraví. Myslím, že stejně uvažovalo do poloviny června na Vysočině dalších cca 213 tisíc osob, které už mají za sebou také očkování minimálně první dávkou vakcíny. Ke stejnému období bylo u nás v regionu vyočkováno více než 308 tisíc dávek vakcíny. Očkování je nejen podmínkou pro návštěvu většiny společenských

akcí, ale je s největší pravděpodobností způsobem, jak ochránit své zdraví i zdraví svých blízkých před novým virem, případně před těžkým průběhem nemoci, kterou vir může způsobit. V současné době pečuje pět krajských nemocnic na Vysočině v průměru denně o 6 osob s těžkým průběhem COVID-19, další dvacítko pacientů je ošetřováno na standardních lůžkách. Je to obrovský posun k lepšímu. Například v únoru, kdy pandemie v regionu gradovala, se personál krajských nemocnic staral až o 130 vážně nemocných pacientů vyžadujících vysoce speciální intenzivní péči a pro standardní péči bylo vyblokováno téměř 400 lůžek. Budu velmi rád, pokud se potvrdí, že plošná proočkovanost populace je jedním z těch nejdůležitějších nástrojů, které zabrání opakování loňské pandemie. Už teď se ukazuje, že díky vakcíně se uleví tolik zatíženému regionálnímu zdravotnictví, a tak si i lékaři a zdravotníci budou moci odpočinout a stejně jako my ostatní si užít klidného léta.

Těším se na okamžik, kdy zase budeme společně hrát, zpívat a mačkat se na festivalech, fandit na fotbalu, tleskat a smát se v divadlech, užívat si ve zdraví volno na dovolených se vším, co k tomu patří.

*Krásné, pokud možno normální léto
Vám přeje Vítězslav Schrek,
hejtman Kraje Vysočina*

SKAUTSKÉ STŘEDISKO ORLÍK

POVÍDÁNÍ O BŘEZOVÉM LÍSTKU

„Od těch dob, kdy lidé vynalezli peníze, nemusíte již říkat děkuji!“ praví jedno zlidovělé mudrosloví. V prostředí mládežnických organizací, krom sportovních klubů, kde trenéři mládeže bývají běžně honorováni, však podobné úsloví obvykle neplatí. Naopak, poděkování zde bývá jedním z mála způsobů, jak vyjádřit vděk a uznání těm, kteří věnují notnou porci svého volného času a sil druhým. Někdy však pouhé slovo nestačí a dotyčný si

za svůj výkon zaslouží přeci jenom něco víc. Řada spolků má pro ten účel zaveden čestný odznak, medaili či řád, jejichž slavnostním udělením je zasloužilým členům spolku skládána pocta. Junák v tomto ohledu není výjimkou, a tak na krojových košilích skautů a skautek svítí stužky děkovných medailí, a dokonce i řádů. Nejvyššími skautskými vyznamenáními, udělovanými spolkem Junák – český skaut, jsou v prostředí chlapeckého

kmene Řád stříbrného vlka a v prostředí dívčího kmene Řád stříbrného trojlístku; jejich obdobou určenou pro vodní skauty je Řád stříbrného bobra. Každý z těchto řádů má nejvýše dvanáctihlavý sbor nositelů. V kmeni dospělých – oldskautů je jako nejvyšší vyznamenání zaveden Řád Zlaté syrnix.

Vedle těchto medailí a řádů, jejichž udělování má přísně daná pravidla, vyplývající z jejich statutů, lze na skautských krojích (a nejen na nich) zahlédnout barevné odznaky ve tvaru březového lístku. Březové lístky nejsou ani v nejmenším výsadou skautského hnutí, ale udělují se napříč snad všemi mládežnickými organizacemi i neformálními skupinami pracujícími s dětmi a mládeží.

Myšlenka neformálního ocenění dobrovolnických vedoucích dětských kolektivů vzklíčila v polovině šedesátých let minulého století v hlavě Jana Šimáně – Galéna, redaktora časopisu ABC, který v období druhé obnovy skautingu (od roku 1968) pracoval jako šéfredaktor časopisu Skaut – Junák. Odznak Březového lístku má celkem 12 stupňů, z toho tři nejvyšší jsou označovány za olympijské. Jednotlivé stupně jsou odlišeny barvou odznaku. Jako první se nastávajícímu nositeli Březového lístku uděluje odznak zelený; za ním pak mohou následovat odznaky světlemodrý, tmavomodrý, žlutý, červený, karmínový, bílý, šedý a černý, na něž navazují tři již zmíněné nejvyšší stupně olympijské: odznaky bronzový, stříbrný a zlatý. Nosí se vždy jen nejvyšší dosažený stupeň.

Udělování Březových lístků má jednoduchá pravidla, která z něj činí velkou pedagogickou

hru vedoucí k postupnému růstu a sebevychově. Jednotlivým nositelům se Březové lístky udělují postupně v pořadí na sebe navazujících stupňů. Důvodem pro udělení by měly být konkrétní činy a působení, které rozvíjejí přátelství, příkladné a dlouhodobé aktivity, nápaditost, obětavost či spolehlivost v určitém kolektivu. Tyto důvody se uvádí v tzv. udělovací listině, která Březový lístek vždy doprovází a která kromě důvodů udělení nese i podpisy těch, kteří udělení Březového lístku podporují. Navrhovat a podporovat udělení Březového lístku mohou všichni jeho stávající nositelé; každý z nich přitom disponuje tzv. podpisovou silou, která odpovídá nejvyššímu stupni Březového lístku, jehož prozatím dosáhl (např. podpisová síla nositele odznaku 4. stupně – žlutého činí 4). Podpisová síla se na udělovací listině uvádí malou číslicí v závorce, připojenou ke každému podpisu.

K udělení příslušného stupně Březového lístku se musí na udělovací listině sejit podpisy udělovatelů, jejichž celková podpisová síla dosahuje alespoň desetinásobku udělovaného stupně Březového lístku (např. pro udělení 4. stupně – žlutého je třeba na udělovací listinu sesbírat podpisy udělovatelů, jejichž celková podpisová síla dosáhne alespoň 40). Vyšší stupeň Březového lístku by měl být nositeli udělen s alespoň ročním odstupem od udělení lístku stávajícího.

Březové lístky se udělují vždy uvnitř určité komunity (v našem případě v rámci skautského střediska) a jejich nositelé by měli vytvářet rostoucí pyramidu, neboť Březových lístků vyššího stupně nemá být uděleno více, než kolik je v dané komunitě uděleno lístků stupně bezprostředně nižšího (tedy např. 4. stupeň – žlutý lze udělit jen pokud jsou v komunitě alespoň dva 3. stupně – tmavomodré, čtyři 2. stupně – světlemodré a osm 1. stupňů – zelených). O udělování a evidenci Březových lístků se uvnitř komunity stará strážce pyramidy. V humpoleckém středisku jsem se této „funkce“ chopil coby služebně i věkem nejstarší nositel Březového lístku – spolu s mou mladší sestrou Rezedou jsme

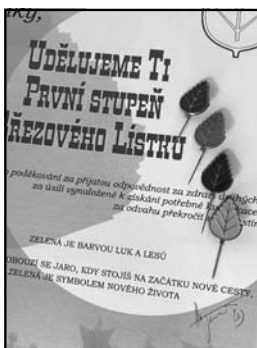

Slavnostní předání světlemodrého Březového lístku sestře Lidě

SKAUTSKÉ STŘEDISKO ORLÍK

první stupeň Březového lístku obdrželi již v roce 2002 na Východomoravském vůdcovském lesním kurzu, a mohli jsme tak tuto krásnou výchovnou hru přenést i do našeho střediska. V době, kdy tento článek vyjde, by naše pyramida mohla mít již čtyři patra tvořená z 28 nositelů s celkovou podpisovou silou 46. Nejčerstvější Březové lístky totiž budou uděleny během tábora. O vážnosti, již se Březové lístky těší, nejlépe vypovídají osobnosti nositelů lístků zlatých, kterých bylo uděleno dosud 13, a mezi nimiž nechybí spisovatel Jaroslav Foglar – Jestřáb, již zmiňovaný Jan Šimáně – Galén či náčelník Junáka z dob poválečných i z let Pražského jara Rudolf Plajner – Táta. Mezi tato jména se měl v roce 2002 zařadit i spisovatel, sběratel her a skaut Miloš Zapletal – Zet, na jehož podporu

Udělovací listina s odznakem

shromáždil podpisy s podpisovou silou několikrát přesahující potřebnou hranici strážce celostátní pyramidy Březových lístků Zbyněk Jiroušek – Jerry. Miloš Zapletal však odmítl zlatý Březový lístek převzít s tím, že si jej dle svého názoru nezaslouží.

Na Zbyňka Jirouška – Jerryho, který byl úspěšným vůdcem skautské Lesní školy Stříbrná řeka, již jsem v roce 2005 absolvoval, si na závěr dovolím uvést osobní vzpomínku – po jeho předčasném skonu na počátku května 2012 jsem mu k rakvi položil kyticí svázanou ze skautských zlatých lilií, foglarovských žlutých kvítků a březových větviček plných jasně zelených Březových lístků. Jerry, který sám byl od roku 2011 nositelem bronzového Březového lístku, si je zasloužil jako málokdo jiný.

Tomáš Horký – Horymír

SPORT

STOLNÍ TENIS

Vážení sportovní přátelé a čtenáři měsíčníku Zálesí, rádi bychom vám sdělili několik novinek z našeho oddílu stolního tenisu. Ještě se ale musíme vrátit o pár desítek let zpátky, abychom si přiblížili, jak si vedl tým „A“ našeho oddílu v sezonách po roce 1974. Už jsme psali, že v roce 1973–74 se hráči Jiskry probjovali do Krajského přeboru Jihočeského kraje. V dalších sezonách to měli naši hráči již složitější, protože KP I. tř. byla již kvalitní soutěž, a tak se stávalo, že náš tým sestoupil o soutěž níž a zase naopak. V další sezoně pak mohl slavit návrat na ztracené pozice. Takto to probíhalo několik let a hráči Jiskry startovali v jižních Čechách v soutěžích KP I. tř. a II. tř. V roce 2001 byl náš oddíl přeřazen z Jihočeského kraje do nově vzniklého Kraje Vysočina. Zde se náš oddíl probjoval až do divizní soutěže, což je v rámci kraje nejvyšší soutěž. Zde čtenářům připomínám, že na Vysočině jsou

čtyři výkonnostní soutěže KP I.-III. tř. a již výše zmíněná divize. Tým Jiskry hrál v divizní soutěži pouze jeden rok a poté spadl zpět do KP I. tř., kde stále účinkuje, byť s jinými hráči, kteří se obměňují podle výkonnosti a podle aktuálního postavení v žebříčku, což hraje hlavní roli při tvorbě soupisek. Naše týmy „A“ a „B“ startují v Kraji Vysočina a dalších 7 celků bude hrát okresní soutěže. V nedokončené sezoně 2020/2021 jsme měli celkem 10 celků, pro novou sezonu nám bohužel jeden ubyl, takže nasadíme 9 týmů. Na našem výkonném výboru jsme sestavili soupisky všech 9 týmů, se kterými bych vás nyní rád seznámil. Tým „A“ – vedoucí Váňa L., Krčil A., Pavlík A., Brukner V. (vždy je uvedena pouze základní čtyřka bez dalších náhradníků), tým „B“ – vedoucí Kmoch P. st, Trnka T., Pros. O., Hájek J., tým „C“ – vedoucí Poulíček J., Kmoch P. ml, Stehno J., Vavroš R., tým „D“ – vedoucí Roh M., Vítek S., Novák J.,

Och J., tým „E“ – vedoucí Hamza T., Krčil T., Krčil J., Prokop J., tým „F“ – nehrající vedoucí Studenovský P., Vlčková M., Jaroš J., Rohová M., Pazderka P., tým „G“ – vedoucí Kubíček O., Hložek F., Kubů Z., Prokop T., tým „H“ – vedoucí Roll D., Hlaváček M., Marek M. st., Roh T., Žáček L., tým „I“ – nehrající vedoucí Pouliček J., Svoboda J., Zadina J., Marek J., Brůna P. Týmy „C“-„F“ budou hrát OP I. tř., týmy „G“ a „H“ nastoupí v OP II. tř. a tým „I“ je zařazen do OP III. tř.

Závěrem bych vás rád informoval, že v Českém poháru Kraje Vysočina budou naši Jiskru reprezentovat dva celky, „A“ vedený L. Váňou a „B“ vedený P. Kmochem st. Soutěž začíná jako každý rok v polovině srpna a končí v září, což je velmi dobrá příprava na začátek sezony, která začíná začátkem října 2021. Vážení čtenáři, těšíme se neviděnou, i na stránkách srpnového čísla Zálesí.

Josef Pouliček

Z RODINNÉ A SPOLEČENSKÉ KRONIKY

BLAHOPŘÁNÍ

Blahopřejeme do Krasoňova!

V květnu oslavila své 90. narozeniny paní Anička Šulová. O maminku s láskou pečuje její dcera Anička. Paní Šulová miluje květiny, a tak jí udělalo velkou radost osobní předání i malý dárek od předsedkyně OV v Krasoňově, spolu s blahopřáním od města Humpolec. Rádi se přidáváme ke gratulacím a přejeme mnoho spokojených let, prožitých v klidu, radostech a především ve zdraví.

Eva Zronková, předsedkyně OV Krasoňov

VZPOMÍNÁME

Dne 23. července 2021 uplyne 80 let od narození pana Petra Hracha. Kdo jste ho znali a měli rádi, vzpomeňte s námi.

S láskou vzpomínají manželka Alena, děti Petr a Alena, vnoučata Tomáš a Petra a ostatní příbuzní

Odešla paní Anděla Tomanová

Ve středu 9. 6. 2021 zemřela po dlouhé nemoci ve věku 78 let paní Anděla Tomanová. Odešel milý člověk, skvělá knihovnice a kolegyně. Po celý život se zasazovala o rozvoj veřejného knihovnictví. Byla členkou jihočeské regionální odbočky Svazu knihovníků a informačních pracovníků, byla také aktivní členkou Sekce veřejných knihoven SKIP, několik let pracovala i v humpolecké knihovně. Úspěšně vedla knihovnu v místě svého bydliště – v Želivě. Paní Tomanová byla i v důchodovém věku s humpoleckou knihovnou v častém kontaktu – ať šlo o předávání poznatků z knihovnického života, tak nechybělo ani přátelské popovídání nebo vzájemné návštěvy knihoven – želivské a humpolecké. Bude nám všem chybět.

Knihovna Jiřiny Zábránové v Humpolci

ÚMRTÍ

Otakar Matoušek z Humpolce	*13.7.1939	† 13.5.2021
Marie Koudelková z Humpolce	*12.10.1926	† 19.5.2021
Jiří Kameš z Čejova	*29.3.1960	† 20.5.2021
Václav Křivánek z Humpolce	*28.9.1945	† 28.5.2021
Josef Jonáš z Humpolce	*21.10.1949	† 1.6.2021
František Mareš z Leštiny	*13.7.1942	† 4.6.2021

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

NOVÁ ŠKODA FABIA a OCTAVIA
nyňí s cenovou vřhovou 80.000,- Kř

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

Humpolec, tel.: 565 502 411
Pelřřimov, tel.: 565 333 671
Havlřřkřv Brod, tel.: 569 408 011
prodej@auto-racek.cz

AUTO RACEK[®]
www.auto-racek.cz